

Gör det själv - Liten guide för borrh och plugg

	Betong/tegelvägg	Lättbetong/slaggvägg	Gipsvägg/skivvägg
Hänga upp lätta tavlor	 <i>Betongkrok</i>	 <i>Gipskrok eller X-krok</i>	 <i>Gipskrok eller X-krok</i>
Lättare föremål		 <i>Nylonplugg</i>	 <i>Universalplugg</i> <i>Duomax-plugg</i>
Tunga föremål, tex hyllor och speglar		 <i>Lättbetongplugg</i>	 <i>Metallexpander</i>

Att sätta upp tunga föremål på väggar behöver inte vara svårt om man har rätt verktyg och skruv/plugg. Börja med att ta reda på vilken sorts vägg du har. Det gör du genom att provborra.

Om du knackar på väggen och den känns hård och stum och det kommer ut ett grått pulver när du borrar är det betong. En slagborrmaskin på 500-700 W behövs då.

Moderna betongväggar kan dock vara så hårda att inte ens en slagborrmaskin räcker. Använd då istället en sk borrhammare.

Om det kommer ut ett grått pulver kan det vara lättbetong. Kommer det däremot ut ett rött pulver så är det en tegelvägg. Kolla dock att du inte borrar mellan tegelstenarna för då hamnar du bara i fogen (gråvitt pulver) och den ger ingen styrka åt pluggen.

Kommer det ut ett svart pulver eller ljusgrått kan det vara gamla slagggväggar. Tyvärr vanliga här i innerstan fram till ca 1950. Att hänga upp tunga föremål kräver då rejäla pluggar och tjocka långa skruvar.

Alla nyare hus byggda efter ca 1960 har ofta gipsväggar. En gipsskiva är 13 mm och har ofta (men inte alltid) ett hålrum bakom sig. Du måste då använda särskilda plugg som expanderar bakom skivan. Den absolut bästa och starkaste är metallexpandern (även kallad Molly-plugg). Vi rekommenderar att du använder en speciell tång för att montera den. En sådan tång är ett måste vid montering av metallexpander i kakel eftersom pluggens hullingar inte kan gå in i kakelplattans glasyr.

För att krångla till det lite så är många väggar uppbyggda av dubbla gipsskivor, dvs tjockleken blir då 26 mm. Du måste då ha plugg för just detta. Du kan borra ett hål i väggen och se efter om det är 13 eller 26 mm tjocklek på skivan. Gör det innan du kommer och handlar skruv och plugg. Oftast sitter gipsskivorna fastskruvade på trä- eller stålreglar (stålreglar är mycket vanliga efter ca 1970) med 60 cm avstånd. Om du vill kan du istället skruva direkt i regeln. Är det en träregel behövs bara skruv (aldrig plugg i rent trä) och är det en stålregel kan det

räcka med en skruv men ibland krävs en gipsplugg.

För att borra i hårda material som betong och tegel måste du ha en särskild betongborr, den har ofta en blank yta. Till gula och röda plugg används 5,5 mm borr, till brun plugg 8 mm och till blå 10 mm.

För att plastplugg ska expandera maximalt måste skruven vara minst 5 mm längre än pluggen.

Tänk också på att du måste lägga till tjockleken på det du ska montera till skruvens längd. Av gammal tradition kallas skruv ofta för träskruv, men den används ändå till plugg i betong och tegel.

För att borra i gipsskivor går det också att använda vanliga svarta metallborrar. Kolla noga att du inte borrar för stort hål för metallexpanderar.

Är du osäker? Fråga oss gärna. Vi har både skruv och plugg och hyr även ut maskiner.

© Wirströms Järn & Färg

Materialet får gärna användas om källan anges.